

3. Entități

3.1. Privire de ansamblu

Entitățile care au fost definite pentru acest studiu reprezintă obiectele-cheie de interes pentru utilizatorii informațiilor bibliografice. Entitățile au fost împărțite în trei grupe. Primul grup cuprinde produsele activităților intelectuale sau artistice, ce sunt denumite și descrise în înregistrările bibliografice: *lucrare*, *expresie*, *manifestare* și *exemplar*. Al doilea grup cuprinde acele entități responsabile pentru a) conținutul intelectual sau artistic, b) producția și difuzarea fizică sau deținerea unor asemenea produse: *persoană* și *colectivitate*. Al treilea grup cuprinde un set suplimentar de entități ce servesc ca subiecte ale produselor intelectuale sau artistice: *concept*, *obiect*, *eveniment* și *loc*.

Secțiunile 3.1.1 - 3.1.3 prezintă entitățile din fiecare din aceste trei grupe, într-o formă schematică simplificată, evidențiind relațiile subiacente dintre tipurile de entități.

Secțiunile 3.2.1 - 3.2.10 oferă o descriere mai detaliată a fiecărei entități definite în model.

Capitolul 5 (secțiunile 5.2.1 - 5.2.3) oferă o descriere mai detaliată a relațiilor dintre diferitele tipuri de entități care sunt reprezentate în diagrame entitate-relație în secțiunile 3.1.1 - 3.1.3.

3.1.1. Entitățile din grupa 1: *lucrare*, *expresie*, *manifestare*, *exemplar*

Entitățile din prima grupă (așa cum sunt ele reprezentate în figura 3.1) reprezintă diferitele aspecte ale interesului utilizatorului față de produsele activităților intelectuale sau artistice. Entitățile definite ca *lucrare* (o creație intelectuală sau artistică distinctă) și *expresie* (realizarea intelectuală sau artistică a unei *lucrări*) reflectă conținutul intelectual sau artistic. Pe de altă parte, entitățile definite ca *manifestare* (încarnarea fizică a unei *expresii* a unei *lucrări*) și *exemplar* (o instanță individuală a unei *manifestări*) reflectă forma fizică.

Relațiile evidențiate în diagramă indică faptul că o *lucrare* poate fi realizată prin una sau mai multe *expresii* (de unde și săgeata dublă de la capătul liniei ce leagă *lucrare* de *expresie*). O *expresie* este — pe de altă parte — realizarea unei și doar a unei singure *lucrări* (de unde și săgeata simplă în sens invers al liniei ce leagă *expresia* de *lucrare*). O *expresie* poate fi încorporată în una sau mai multe *manifestări*; similar, o *manifestare* poate încorpora una sau mai multe *expresii*. O *manifestare*, la rândul ei, poate fi exemplificată de către unul sau mai multe *exemplare*, dar un *exemplar* poate exemplifica o *manifestare* și numai una.

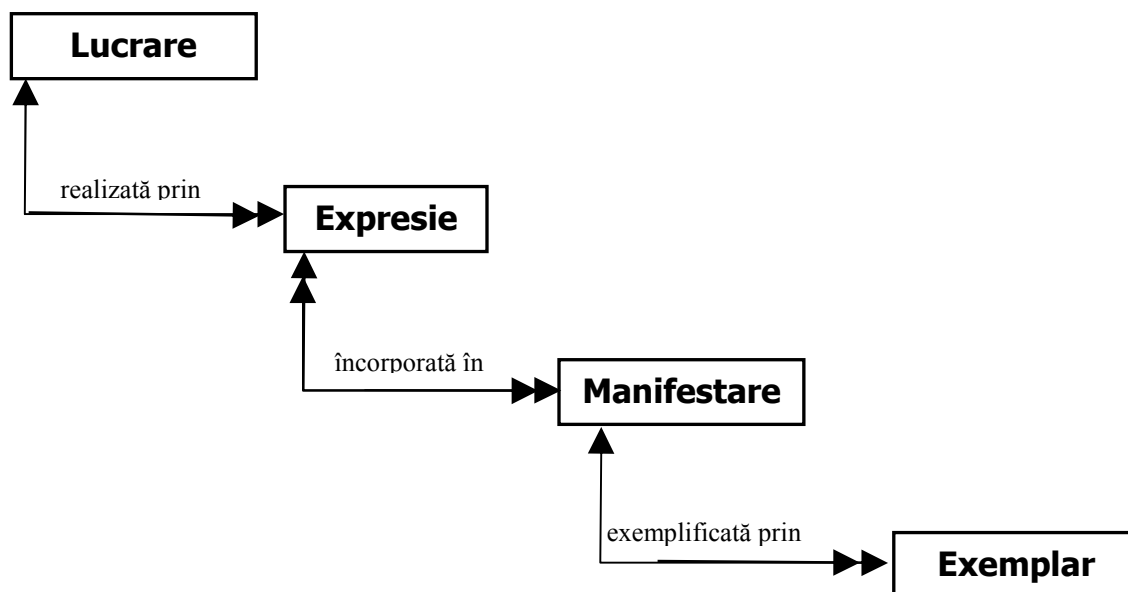

Figura 3.1. Entitățile din grupa 1 și relațiile lor esențiale

3.1.2. Entitățile din grupa 2: persoană, colectivitate

Entitățile din grupa a doua (evidențiate în figura 3.2) îi reprezintă pe cei responsabili pentru conținutul intelectual sau artistic, pentru producția fizică și pentru difuzarea sau păstrarea entităților din grupa 1. Entitățile din grupa a doua includ *persoana* (un individ) și *colectivitatea* (o organizație sau grup de indivizi și/sau organizații).

Diagrama reprezintă relațiile de tip „responsabilitate” care există între entități din grupa a doua și entități din prima grupă. Diagrama indică faptul că o *lucrare* poate fi creată de către una sau mai multe *persoane* și/sau una sau mai multe *colectivități*. Reciproc, o *persoană* sau o *colectivitate* pot crea una sau mai multe *lucrări*. O expresie poate fi realizată de către una sau mai multe *persoane* și/sau una sau mai multe *colectivități*, iar o *persoană* sau o *colectivitate* pot realiza una sau mai multe *expresii*. O manifestare poate fi produsă de către una sau mai multe *persoane* sau *colectivități*, iar o *persoană* sau o *colectivitate* pot produce una sau mai multe *manifestări*. Un exemplar poate fi deținut de către una sau mai multe *persoane* sau *colectivități*, iar o *persoană* sau o *colectivitate* pot deține unul sau mai multe *exemplare*.

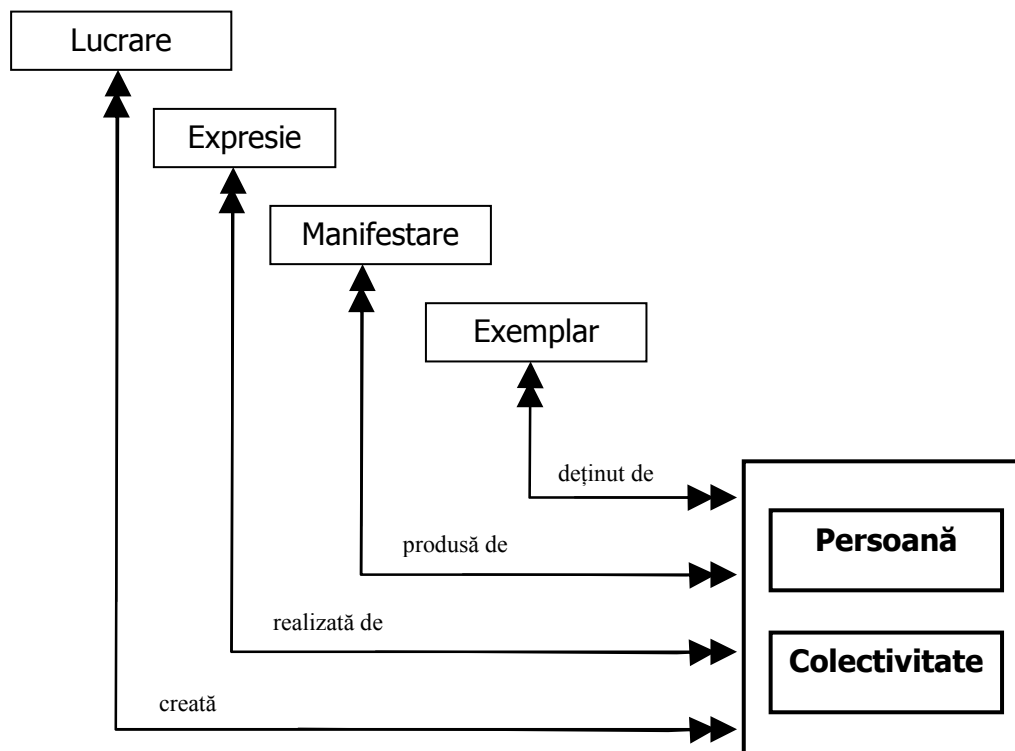

Figura 3.2: Entitățile din grupa 2 și relațiile de tip „responsabilitate”

3.1.3. Entitățile din grupa 3: concept, obiect, eveniment, loc

Entitățile din grupa a treia (evidențiate în figura 3.3) reprezintă un set suplimentar de entități ce servesc drept subiecte pentru *lucrări*. Grupa include entitățile *concept* (o noțiune sau idee abstractă), *obiect* (un lucru material), *eveniment* (o acțiune sau o întâmplare) și *loc* (o locație).

Diagrama reprezintă relațiile „tematice” (i.e. de subiect) dintre entitățile din cea de-a treia grupă și entitatea *lucrare* din prima grupă. Diagrama arată că o *lucrare* poate avea drept subiect unul sau mai multe *concepte*, *obiecte*, *evenimente* și/sau *locuri*. Reciproc, un *concept*, *obiect*, *eveniment* și/sau *loc* pot constitui subiectul uneia sau mai multor *lucrări*.

Diagrama reprezintă de asemenea relațiile „tematice” dintre *lucrare* și entitățile din prima și a doua grupă. Diagrama arată că o *lucrare* poate avea drept subiect unul sau mai multe *lucrări*, *expresii*, *manifestări*, *exemplare*, *persoane*, și/sau *colectivități*.

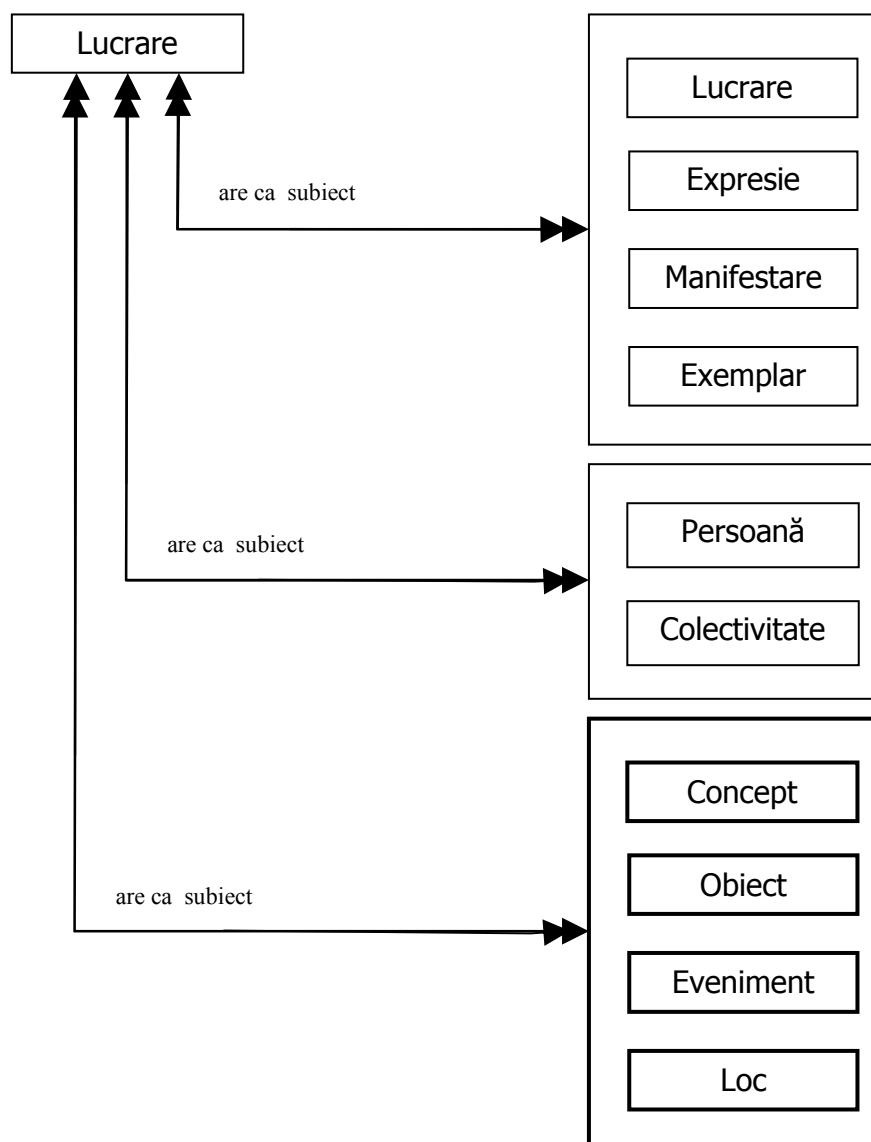

Figura 3.3: Entitățile din grupa 3 și relațiile de tip „subiect”

3.2. Entitățile

3.2.1. Lucrare

Prima entitate definită în model este *lucrare*: o creație intelectuală sau artistică distinctă.

Lucrarea este o entitate abstractă; nu există nici un obiect material care să poată fi desemnat ca *lucrare*. Putem recunoaște *lucrarea* prin intermediul realizărilor individuale sau a *expresiilor lucrării*, dar *lucrarea* însăși există doar sub forma conținutului pe care-l au în comun (i.e. îl partajează) diferitele *expresii* ale *lucrării*. Când vorbim de *Iliada* lui Homer ca o *lucrare*, ne referim nu la o anumită recitare sau text a *lucrării*, ci la creația intelectuală ce se regăsește în fiecare *expresie* a *lucrării*.

Deoarece noțiunea de *lucrare* este abstractă, este dificil să definim limite precise pentru această entitate. Ceea ce constituie o *lucrare* și unde este linia de demarcație dintre o *lucrare* și alta pot fi, de fapt, văzute în mod diferit de la o cultură la alta. Prin

urmare, convențiile bibliografice stabilite în cadrul diverselor culturi și grupuri naționale pot diferi în ceea ce privește criteriile pe care le utilizează pentru a determina granițele dintre o *lucrare* și alta.

Pentru scopurile acestui studiu, variantele de text ce încorporează revizuiți sau actualizări ale unui text anterior sunt considerate în mod simplu drept *expresii* ale aceleiași *lucrări* (i.e. variantele unui text nu sunt considerate *lucrări* distincte). Similar, prescurtările sau extensiile unui text existent, sau adăugarea unor părți sau a unui acompaniament pentru o compoziție muzicală sunt considerate *expresii* diferite ale aceleiași *lucrări*. Traducerile dintr-o limbă în alta, transcrierile și aranjamentele muzicale, precum și versiunile dublate sau subtitrate ale unui film sunt de asemenea considerate doar *expresii* diferite ale aceleiași *lucrări* originare.

Exemple:

- **W1** *Anatomy of the human body* de Henry Gray
  - **E1** text și ilustrații pentru prima ediție
  - **E2** text și ilustrații pentru ediția a doua
  - **E3** text și ilustrații pentru ediție a treia
- **W1** *Arta fugii* de J.S. Bach
  - **E1** partitura compozitorului pentru orgă
  - **E2** un aranjament pentru orchestră de cameră de Anthony Lewis
- **W1** *Jules și Jim* (film)
  - **E1** versiunea originală în limba franceză
  - **E2** versiunea originală, subtitrată în engleză

Prin contrast, când modificarea unei *lucrări* implică un efort intelectual și artistic semnificativ, rezultatul este văzut — pentru scopurile acestui studiu — ca o *lucrare* nouă. Astfel, parafrazele, rescrierile, adaptările pentru copii, parodiile, variațiunile muzicale pe o temă dată, ca și transcrierile libere ale unei compoziții muzicale sunt considerate *lucrări* noi. Similar, adaptările unei *lucrări* dintr-o formă literară în alta (e.g. dramatizările, adaptările de la un mediu grafic la altul) sunt considerate *lucrări* noi. Rezumatele, abstractele, sumarele sunt de asemenea considerate *lucrări* noi.

Exemple:

- **W1** *The pilgrim's progress* de John Bunyan
- **W2** o adaptare anonimă a *The pilgrim's progress* pentru tineret
- **W1** *Romeo și Julieta* de William Shakespeare
- **W2** filmul lui Franco Zeffirelli *Romeo și Julieta*
- **W3** filmul lui Baz Lurhmann *William Shakespeare's Romeo and Juliet*

La un nivel pragmatic, definirea în model a *lucrării* ca o entitate servește mai multor scopuri. Ne permite să dăm un nume și să stabilim relații cu o creație intelectuală abstractă sau artistică care cuprinde toate *expresiile* individuale ale *lucrării*. Astfel, atunci când descriem o *lucrare* de critică literară ce tratează *Iliada* lui Homer, de pildă, putem să relaționăm *lucrarea* de critică literară cu *lucrarea* ce-i servește drept subiect. Identificând *lucrarea* lui Homer și definind relația dintre aceasta și *lucrarea* de critică, suntem capabili să indicăm faptul că subiectul *lucrării* de critică este, de fapt, abstracțiunea pe care o recunoaștem sub numele de *Iliada*, și nu o anumită *expresie* a

acelei *lucrări*.

Definirea *lucrării* ca o entitate ne permite și stabilirea de relații indirecte între *expresii* ale aceleiași *lucrări*, în cazul în care nu putem să stabilim relații directe între *expresii* individuale. De pildă, pot exista multe traduceri ale unei *lucrări* (e.g. *Anne of Green Gables*) și nu totdeauna e posibil sau necesar să precizăm textul care a servit drept bază pentru o anumită traducere. În acest caz nu vom stabili o relație directă între *expresii* individuale ale *lucrării* (i.e. între traducere și textul sau textele pe care aceasta s-a bazat), ci vom relaționa implicit acele texte, ca și alte texte și traduceri ale *lucrării*, prin relaționarea fiecăreia cu entitatea pe care o numim *lucrare*.

Relaționând indirect *expresii* ale unei *lucrări* prin relaționarea fiecărei *expresii* cu *lucrarea* pe care o realizează, este adesea cel mai eficient mod de a grupa *expresii* asociate. Practic, numele pe care-l dăm *lucrării* servește drept nume pentru întregul set sau grup de *expresii* care sunt realizări ale aceleiași creații intelectuale sau artistice (e.g. *Lancelot du Lac*). Prin urmare, entitatea definită ca *lucrare* ne oferă această capacitate de grupare.

3.2.2. Expresie

A doua entitate definită în model este *expresie*: realizarea intelectuală sau artistică a unei *lucrări*, sub formă de notație alfanumerică, muzicală sau coregrafică, sau sunet, imagine, obiect, mișcare etc., sau orice combinație dintre asemenea forme.

O *expresie* este forma intelectuală sau artistică specifică pe care o *lucrare* o ia, ori de câte ori este „realizată”. *Expresia* cuprinde — de exemplu — cuvintele, propozițiile, paragrafele etc. specifice care rezultă din realizarea unei *lucrări* textuale, sau notele, frazele etc. particulare care rezultă din realizarea unei *lucrări* muzicale. Limitele entității *expresie* sunt definite, totuși, astfel încât să excludă aspectele de formă fizică, precum corpul de literă sau configurația paginii, care nu fac parte integrantă din realizarea intelectuală sau artistică a *lucrării* ca atare.

Întrucât forma *expresiei* este o caracteristică inerentă a *expresiei*, orice schimbare de formă (e.g. de la notație alfanumerică la cuvânt rostit) produce o nouă *expresie*. În mod similar, schimbări ale convențiilor sau instrumentelor intelectuale ce sunt folosite pentru a exprima o *lucrare* (e.g. traducerea dintr-o limbă în alta) produc noi *expresii*. În termeni stricți, orice schimbare în conținutul intelectual sau artistic constituie o schimbare de *expresie*. Astfel, dacă un text este revizuit sau modificat, *expresia* rezultată este considerată a fi o nouă *expresie*, indiferent cât de minoră este modificarea.

Exemple:

- **W1** *Tennis -- bis zum Turnierspieler* de Ellwanger
  - **E1** textul original în limba germană
  - **E2** traducerea în limba engleză de Wendy Gill

- **W1** *Cvintetul „Păstrăvul”* de Franz Schubert
  - **E1** partitura compozitorului
  - **E2** o interpretare a cvartetului Amadeus, cu Hephzibah Menuhin la pian
  - **E3** o interpretare a cvartetului Cleveland, cu Yo-Yo Ma la violoncel

Pe plan practic, gradul în care se fac distincțiile bibliografice între diferitele *expresii* ale unei *lucrări* va depinde într-o oarecare măsură de natura *lucrării* însăși și de

necesitățile anticipate ale utilizatorilor. Diferențele de formă ale *expresiilor* (e.g. diferențele dintre *expresia* sub formă de notație muzicală a unei *lucrări* și *expresia* sub formă de înregistrare sonoră a aceleiași *lucrări*) vor fi — în mod normal — reflectate în înregistrarea bibliografică, indiferent de natura *lucrării* însăși. Variante de *expresie* de aceeași formă (e.g. versiuni revizuite ale unui text) vor fi adesea indirect identificate ca *expresii* diferite, deoarece diferențele sunt vizibile în datele asociate unui atribut utilizat la identificarea *manifestării* în care *expresia* este încorporată (e.g. o mențiune de ediție). Variantele ce s-ar evidenția doar în urma unei analize și comparații mai detaliate a *expresiilor* (e.g. diferențe între mai multe texte timpurii ale *Hamlet*-ului lui Shakespeare), vor fi — în mod normal — reflectate în date, doar dacă natura sau statura *lucrării* justifică o asemenea analiză, și doar dacă se anticipează că distincția ar putea fi importantă pentru utilizatori.

Definirea *expresiei* ca o entitate în model ne oferă un mijloc de a opera distincții în ceea ce privește conținutul intelectual sau artistic, între o realizare și alta ale aceleiași *lucrări*. Cu *expresia* definită ca o entitate, putem descrie atributele intelectuale sau artistice ale unei realizări particulare ale unei *lucrări*, și putem folosi diferențele dintre acele atribute pentru a semnală diferențe de conținut intelectual sau artistic.

Definirea *expresiei* ca o entitate ne permite de asemenea să stabilim relații între *expresii* specifice ale unei *lucrări*. Putem folosi entitatea numită *expresie* pentru a identifica, de pildă, textul specific pe care s-a bazat o traducere, sau partitura specifică folosită la interpretarea unei compoziții muzicale.

Putem, de asemenea, folosi entitatea definită ca *expresie* pentru a indica faptul că un conținut intelectual sau artistic încorporat într-o *manifestare* este, de fapt, același cu cel încorporat în altă *manifestare*. Dacă două *manifestări* încorporează același conținut intelectual sau artistic — chiar dacă „încarnarea” fizică poate diferi, iar diferite atribute ale *manifestărilor* pot masca faptul că, de fapt, conținutul este același în ambele — putem evidenția legătura lor comună prin intermediul entității definită ca *expresie*.

3.2.3. Manifestare

A treia entitate definită în model este *manifestare*: încarnarea fizică a unei *expresii* a unei *lucrări*.

Entitatea definită ca *manifestare* acoperă o gamă largă de materiale, incluzând manuscrise, cărți, periodice, hărți, afișe, audio-înregistrări, filme, video-înregistrări, CD-ROM-uri, kituri multimedia etc. Ca entitate, *manifestarea* reprezintă toate obiectele fizice care partajează aceleași caracteristici în ceea ce privește atât conținutul intelectual, cât și forma fizică.

Când o *lucrare* este realizată, *expresia* ce rezultă din acea *lucrare* poate fi fizic încorporată în sau pe un mediu precum hârtia, banda audio, banda video, pânză, ghips etc. Acea încarnare fizică constituie *manifestarea lucrării*. În unele cazuri, poate să existe un singur exemplar fizic al acelei *manifestări* a *lucrării* (e.g. manuscrisul autograf al autorului, banda înregistrată pentru o arhivă de istorie orală, originalul unei picturi în ulei). În alte cazuri, se produc copii multiple, pentru a facilita diseminarea sau difuzarea publică. În aceste cazuri, de regulă, e pus în mișcare un proces de producție formal, și un editor sau producător este responsabil pentru acest proces. În alte cazuri, pot exista doar un număr limitat de copii efectuate după un exemplar original, pentru scopuri precum studiu privat (e.g. dublarea unei înregistrări originale a unei piese muzicale) sau preservare (e.g. fotocopie permanentă pe hârtie a

unei dactilografe originale de autor). Fie că scara producției este largă (e.g. în cazul publicării) sau limitată (e.g. copii făcute pentru studiu privat), mulțimea exemplarelor produse în fiecare caz constituie o *manifestare*. Toate copiile produse, ce fac parte din același set, sunt considerate instanțe ale aceleiași *manifestări*.

Frontiera dintre o *manifestare* și alta este trasată atât pe baza conținutului intelectual, cât și a formei fizice. Dacă procesul de producție duce la schimbări ale formei fizice, produsul rezultat este considerat o nouă *manifestare*. Schimbările formei fizice includ modificări ce afectează caracteristicile de prezentare (afișare) (e.g. schimbarea corpului de literă, a caracterului de literă, a aranjării în pagină), schimbări ale suportului (e.g. trecerea de la hârtie la microfilm ca mediu purtător) și schimbarea containerului (e.g. trecerea de la casetă la cartuș, pe post de container al unei benzi). Dacă procesul de producție implică un editor, un producător, un difuzor etc., și se semnalează schimbări ale produsului legate de publicare, marketing etc. (e.g. schimbarea editurii, re-împachetare), produsul rezultat poate fi considerat o nouă *manifestare*. Ori de câte ori procesul de producție implică modificări, adăugiri, suprimări etc. care afectează conținutul intelectual sau artistic, rezultatul este o nouă *manifestare* ce încorporează o nouă *expresie a lucrării*.

Exemple:

- **W1** *Geometric dissections* de Harry Lindgren
  - **E1** textul original, intitulat *Geometric dissections*
    - **M1** cartea publicată în 1964 la Van Nostrand
  - **E2** textul revizuit, intitulat *Recreational problems in geometric dissections ....*
    - **M1** cartea publicată în 1972 la Dover

- **W1** *Șase suite pentru violoncel solo* de J.S. Bach
  - **E1** interpretări ale lui Janos Starker, înregistrate în 1963 și 1965
    - **M1** înregistrări editate pe discuri de 33 1/3 rpm în 1965 la Mercury
    - **M2** înregistrări reeditate pe CD în 1991 la Mercury
  - **E2** interpretări ale lui Yo-Yo Ma, înregistrate în 1983
    - **M1** înregistrări editate pe discuri de 33 1/3 rpm în 1983 la CBS Records
    - **M2** înregistrări reeditate pe CD în 1992 la CBS Records

- **W1** *Vraie description des Gaules....* de Jean Jolivet
  - **E1** versiunea originală a cartografului
    - **M1** harta publicată în 1570
    - **M2** un facsimil publicat în 1974 la Hier et demain

- **W1** *The Wall Street Journal*
  - **E1** ediția pentru Coasta de Est
    - **M1** versiunea tipărită a ediției pentru Coasta de Est
    - **M2** versiunea microfilmată a ediției pentru Coasta de Est
  - **E2** ediția pentru Coasta de Vest
    - **M1** versiunea tipărită a ediției pentru Coasta de Vest
    - **M2** versiunea microfilmată a ediției pentru Coasta de Vest

- **W1** *Functional requirements for bibliographic records*
  - **E1** textul original
    - **M1** ediția tipărită la Saur în 1998
    - **M2** ediția digitală on-line, în format PDF
    - **M3** ediția digitală on-line, în format HTML

Modificările — deliberate sau chiar din inadvertență în procesul de producție — care

afectează *exemplarele* duc la — vorbind strict — o nouă *manifestare*. O *manifestare* ce rezultă dintr-o asemenea modificare poate fi identificată ca o „stare” particulară a, sau un „tiraj” [issue] particular al publicației.

Nu se consideră că modificările aduse unui *exemplar* individual după ce procesul de producție este terminat (e.g. pierderea unei pagini, re-legarea) ar duce la o nouă *manifestare*. Acel *exemplar* este considerat, pur și simplu, un *exemplar* ce deviază de la *exemplarul* normal al *manifestării*.

Definirea *manifestării* ca o entitate, ne permite să denumim și să descriem setul complet de *exemplare* ce rezultă dintr-un singur act de încorporare fizică sau producție. Entitatea *manifestare* servește la descrierea caracteristicilor partajate de către toate *exemplarele* unei publicații, ediții, producții etc. particulare, precum și la descrierea unor producții unicate, cum ar fi manuscrise, picturi în ulei originale etc.

Cu ajutorul entității definite ca *manifestare*, putem descrie caracteristicile fizice ale unui set de *exemplare*, ca și caracteristicile asociate cu producerea și difuzarea acelui set de *exemplare*, caracteristici care pot fi factori importanți ce permit utilizatorilor să aleagă *manifestarea* adecvată nevoilor și constrângerilor lor fizice, și să identifice și să achiziționeze un exemplar al acelei *manifestări*.

Definirea *manifestării* ca o entitate, ne permite, de asemenea, să stabilim relații între *manifestările* specifice ale unei *lucrări*. Putem utiliza relațiile dintre *manifestări* pentru a identifica, de pildă, care publicație specifică a fost folosită pentru a crea o microreproducere.

3.2.4. Exemplar

A patra entitate definită în model este *exemplar* [item]: o instanță individuală a *manifestării*.

Entitatea definită ca *exemplar* este o entitate concretă. Este — în multe cazuri — un obiect fizic individual (e.g. un singur exemplar al unei monografii monovolum, o singură audio-casetă). Sunt, totuși, cazuri când entitatea definită ca *exemplar* cuprinde mai multe obiecte fizice (e.g. o monografie publicată în două volume, o înregistrare publicată ca trei discuri compacte distincte).

Prin prisma conținutului intelectual și a formei fizice, un *exemplar* ce exemplifică o *manifestare* este — în mod normal — același ca și *manifestarea* însăși. Totuși, pot apărea variații de la un *exemplar* la altul, chiar și când *exemplarele* exemplifică aceeași *manifestare*, dacă diferențele sunt rezultatul unei acțiuni în afara intenției producătorului *manifestării* (e.g. deteriorare apărută după producerea *exemplarului*, legare efectuată de către bibliotecă).

Exemple:

- **W1** *Playback* de Ronald Hayman
  - **E1** textul autorului, pregătit pentru publicare
    - **M1** cartea publicată în 1973 la Davis-Poynter
      - **I1** exemplar cu autograful autorului

- **W1** *Jabberwocky* de Allan Wakeman
  - **E1** planurile jocului aparținând autorului și textul notelor
    - **M1** jocul și notele instrucțiunile însoțitoare pentru profesori, publicate la Longman în 1974
      - **I1** exemplar fără instrucțiunile pentru profesori

Definirea *exemplarului* ca entitate ne permite să identificăm distinct *exemplare* individuale ale unei *manifestări*, și să descriem acele caracteristici care sunt specifice aceluia *exemplar* și care țin de operațiuni în care este implicat acel *exemplar*, precum circulația etc.

Definirea entității numite *exemplar*, ne permite totodată să stabilim relații între *exemplarele* individuale ale *manifestării*.

3.2.5. Persoană

A cincea entitate definită în model este *persoană*: un individ.

Entitatea definită ca *persoană* cuprinde atât indivizi decedați, cât și pe cei în viață.

Exemple:

- **P1** Margaret Atwood
- **P2** Hans Christian Andersen
- **P3** Regina Victoria
- **P4** Anatole France

Pentru scopurile acestui studiu, *persoanele* sunt tratate ca entități doar în măsura în care sunt implicate în crearea sau realizarea unei *lucrări* (e.g. ca autori, compozitori, artiști, editori, traducători, regizori, interpreți) sau reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unei *lucrări* biografice sau autobiografice sau a unei lucrări istorice).

Definirea entității *persoană* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă un individ, independent de felul în care numele individului apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *persoanei* ca o entitate ne permite totodată să stabilim relații între o anume *persoană* și o *lucrare* sau *expresie* a unei *lucrări*, pentru care *persoana* poate fi responsabilă, sau între o *lucrare* și *persoana* care este subiectul *lucrării*.

3.2.6. Colectivitate

A șasea entitate definită în model este *colectivitate* [corporate body]: o organizație sau grup de persoane și/sau organizații ce acționează ca o unitate.

Entitatea definită drept *colectivitate* cuprinde organizații și grupuri de persoane și/sau organizații care sunt identificate printr-un nume propriu, și includ grupuri ocazionale sau grupuri constituite ca reuniuni, conferințe, congrese, expediții, expoziții, festivaluri, târguri etc. Entitatea mai cuprinde organizații care acționează ca autorități teritoriale ce exercită — sau pretind că exercită — forme de guvernare pe un anumit teritoriu, precum o federație, un stat, o regiune, o municipalitate etc. Entitatea cuprinde atât organizații și grupuri defuncte, precum și pe cele ce continuă să fie active.

Exemple:

- **CB1** Museum of American Folk Art
- **CB2** BBC Symphony Orchestra
- **CB3** Simpozionul privind glaucomul
- **CB4** Municipality regională Ottawa-Carleton

Pentru scopurile acestui studiu, *colectivitățile* sunt tratate ca entități doar în măsura în care sunt implicate în crearea sau realizarea unei *lucrări* (e.g. ca sponsori, susținători etc.) sau reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unei *lucrări* istorice).

Definirea entității *colectivitate* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă o organizație sau un grup, independent de felul în care numele organizației apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *colectivității* ca o entitate ne permite totodată să stabilim relații între o anume *colectivitate* și o *lucrare* sau *expresie* a unei *lucrări*, pentru care *colectivitatea* poate fi responsabilă, sau între o *lucrare* și *colectivitatea* care este subiectul *lucrării*.

3.2.7. Concept

A șaptea entitate definită în model este *concept*: o noțiune sau idee abstractă.

Entitatea definită drept *concept* cuprinde o gamă largă de abstracțiuni ce pot constitui subiectul unei *lucrări*: domenii ale cunoașterii, discipline, școli de gândire (filozofii, religii, ideologii politice etc.), teorii, procese, tehnici, practici etc. Un *concept* poate fi de natură generală sau poate fi definit strict și precis.

Exemple:

- **C1** Economie
- **C2** Romantism
- **C3** Hidroponică
- **C4** Economia ofertei

Pentru scopurile acestui studiu, *conceptele* sunt tratate ca entități doar în măsura în care reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unui tratat filozofic, al unei analize critice a unei școli de gândire).

Definirea entității *concept* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă un *concept*, independent de prezența, absența sau forma denumirii *conceptului* apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *conceptului* ca o entitate ne permite totodată să stabilim o relație între o *lucrare* și *conceptul* care reflectă subiectul acelei *lucrări*.

3.2.8. Obiect

A opta entitate definită în model este *obiect*: un lucru material.

Entitatea definită drept *obiect* cuprinde o gamă largă de lucruri materiale ce pot constitui subiectul unei *lucrări*: obiecte însuflețite sau neînsuflețite existente în natură; obiecte ce sunt produsele creației umane, atât imobile, cât și mobile și în mișcare;

obiecte ce nu mai există.

Exemple:

- **O1** Buckingham Palace
- **O2** *Lusitania*
- **O3** *Apollo 11*
- **O4** Turnul Eiffel

Pentru scopurile acestui studiu, *obiectele* sunt tratate ca entități doar în măsura în care reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unui studiu științific).

Definirea entității *obiect* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă un *obiect*, independent de prezența, absența sau forma denumirii aceluia *obiect* care apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *obiectului* ca o entitate ne permite totodată să stabilim o relație între o *lucrare* și *obiectul* care reflectă subiectul acelei *lucrări*.

3.2.9. Eveniment

A noua entitate definită în model este *eveniment*: o acțiune sau o întâmplare.

Entitatea definită drept *eveniment* cuprinde o gamă largă de acțiuni și întâmplări ce pot constitui subiectul unei *lucrări*: evenimente istorice, epoci, perioade temporale etc.

Exemple:

- **EV1** Greva Muncitorilor Textiliști
- **EV2** Bătălia de la Hastings
- **EV3** Epoca Luminilor
- **EV4** Secolul al XIX-lea

Pentru scopurile acestui studiu, *evenimentele* sunt tratate ca entități doar în măsura în care reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unui tratat istoric, al unei picturi).

Definirea entității *eveniment* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă un *eveniment*, independent de prezența, absența sau forma denumirii aceluia *eveniment* care apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *evenimentului* ca o entitate ne permite totodată să stabilim o relație între o *lucrare* și *evenimentul* care reflectă subiectul acelei *lucrări*.

3.2.10. Loc

A zecea entitate definită în model este *loc*: o locație.

Entitatea definită drept *loc* cuprinde o gamă largă de locații: terestre și extraterestre; istorice și contemporane; forme geografice și jurisdicții geo-politice.

Exemple:

- **PL1** Plaja Howard
- **PL2** Reciful Alacran
- **PL3** Morey Peak Wilderness Study Area
- **PL4** Bristol

Pentru scopurile acestui studiu, *locurile* sunt tratate ca entități doar în măsura în care reprezintă subiectul unei *lucrări* (e.g. ca subiect al unei hărți, al unui atlas sau ghid turistic).

Definirea entității *loc* ne permite să denumim și să identificăm de o manieră consecventă un *loc*, independent de prezența, absența sau forma denumirii aceluia *loc* care apare pe sau în oricare *expresie* sau *manifestare* a unei *lucrări*.

Definirea *locului* ca o entitate ne permite totodată să stabilim o relație între o *lucrare* și *locul* care reflectă subiectul acelei *lucrări*.

3.3. Entități agregate și entități componente

Exemplele folosite în secțiunile 3.2.1 - 3.2.4 pentru a ilustra entitățile *lucrare*, *expresie*, *manifestare* și *exemplar* au prezentat entitățile în primul rând ca unități integrale (e.g. *Romeo și Julieta* de Shakespeare ca exemplu de *lucrare*, o anumită interpretare a cvintetului *Păstrăvul* de Schubert ca exemplu de *expresie*). Totuși, structura modelului considerat ne permite să reprezentăm și entități agregate, ca și entități componente, în același fel în care am reprezenta entități unitare integrale. Aceasta revine la a spune că, din perspectivă logică, entitatea *lucrare*, de pildă, poate reprezenta: a) o agregare de lucrări individuale adunate împreună de către un editor sau de către un antologator, sub forma unei antologii, b) un set de monografii individuale adunate de către o editură, pentru a forma o serie, sau c) o colecție de scrieri private, organizate de către o arhivă ca un *fond* unic. În aceeași ordine de idei, entitatea *lucrare* poate reprezenta o componentă intelectuală sau artistică a unei *lucrări* mai largi, cum ar fi un capitol dintr-un raport, un segment dintr-o hartă, un articol dintr-o revistă etc. Pentru scopurile modelului, entitățile aflate la nivel agregat sau la nivel de componentă se comportă în același fel precum entitățile aflate la nivelul unitar integral; ele sunt definite în aceeași termeni, partajează aceleași caracteristici și se relaționează una cu alta în același fel ca și entitățile de la nivelul unitar integral. Secțiunile 5.3.1.1., 5.3.2.1., 5.3.4.1. și 5.3.6.1. oferă informații suplimentare asupra entităților agregate și a celor componente, în contextul relației întreg-parte.

Exemple:

- **w1** *The Deptford trilogy* de Robertson Davies
  - **w1.1** *Fifth business* de Robertson Davies
  - **w1.2** *The manticore* de Robertson Davies
  - **w1.3** *World of wonders* de Robertson Davies

- **w1** *Visible speech*, editat de Howard Bibb
  - **w1.1** Volumul 1: *Segmentals*, cu o introducere de Alex Hanes-White
  - **w1.2** Volumul 2: *Suprasegmentals*, de Mary Loftus
    - **e1** textul autorilor pregătit pentru publicare
      - **m1** resursa electronică publicată pe 3 discuri în 1994 la Partners in Speech
        - **m1.1** volumul 1 (1 disc)
        - **m1.2** volumul 2 (2 discuri + un manual de 104 pagini)

- **w1** Seria *Landranger la 1:50 000* de Ordnance Survey
  - **w1.1** Mansfield și Dukeries
    - **e1** harta revăzută, cu schimbări importante și contururi metrice
      - **m1** harta tipărită în 1985
  - **w1.2** Luton și Hertford
    - **e1** harta revăzută, cu schimbări majore
      - **m1** harta tipărită în 1984